

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4 เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4 ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4 ซึ่งปฏิบัติงานในภาคปลายปีการศึกษา 2526 ในการวิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน 275 คน และกลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 722 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 997 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการ (Check list) แบบเกณฑ์ประเมินค่า (Rating scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended)
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ใช้บริการทางไปรษณีย์ทั้งหมด ส่งแบบสอบถาม

ไปจำนวน 997 ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 864 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.6

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้โปรแกรมแบบ SPSS (Statistical Package for the Social Science) จำนวนค่าร้อยละ (Percentage) และ ไค - สแควร์ (Chi - square)

- 4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ
- 4.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และเปรียบเทียบความคิดเห็นใช้ค่า ไค - สแควร์
- 4.3 ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละและรวบรวมปัญหาเรียงตามลำดับความถี่

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูมากกว่าผู้บริหาร และเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุน้อยกว่า 35 ปี อายุราชการระหว่าง 5 - 10 ปี และส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี
2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4 เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มีความคิดเห็นดังนี้
 - 2.1 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4 ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยส่วนรวมแล้วต่างก็เห็นด้วยที่ควรจัดงานนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียนทั้ง 8 คำน คือ งานด้านการวางแผนการนิเทศ งานด้านการพัฒนาบุคลากร งานด้านการพัฒนาหลักสูตร งานด้านการจัดการเรียนการสอน งานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ งานด้านการบริการพิเศษอื่น ๆ งานด้านเกี่ยวกับชุมชนและงานด้านการประเมินผล โดยที่บุคลากรของ

โรงเรียนทั้งสามขนาดต่างก็มีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยอย่างยิ่งในงานด้านการพัฒนาบุคลากร และงานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์

2.2 งานนิเทศที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่งมีดังนี้ การประชุมปฏิบัติการเพื่อวางแผนก่อนเปิดภาคเรียน (ข้อ 2) การปฐมนิเทศครูใหม่ (ข้อ 7) การจัดอบรมครูในโรงเรียน (ข้อ 9) การจัดสัมมนาทางวิชาการของครูภายในโรงเรียน (ข้อ 10) การสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเพิ่มเติม (ข้อ 12) การมอบหมายงานเกี่ยวกับการสอนให้แก่ครูตามความสามารถ ความสนใจและความถนัด (ข้อ 14) การจัดหาเอกสารหลักสูตรและคู่มือครูให้ครูได้ศึกษา (ข้อ 22) การจัดห้องสมุดโรงเรียนให้สนองตามความต้องการของครูและนักเรียน (ข้อ 44) การจัดทำคู่มือครูให้ครบทุกวิชา (ข้อ 45) และรับวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ให้ครูได้ศึกษา (ข้อ 52)

2.3 งานนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กเห็นด้วย มีดังนี้ การให้ครูไปศึกษาดูงานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ เป็นครั้งคราว (ข้อ 15) การสำรวจความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอน (ข้อ 37) และการจัดให้มีระบบสื่อสารภายในโรงเรียน (ข้อ 46)

2.4 งานนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางเห็นด้วย มีดังนี้ การเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดภาคเรียน (ข้อ 27)

2.5 งานนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วย มีดังนี้ การสัมมนาทางวิชาการของครูภายในโรงเรียน (ข้อ 10)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4 ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 14 ข้อใน 64 ข้อ คิดเป็นร้อยละที่ต่ำ (ร้อยละ 21.9) และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จำนวน 50 ข้อใน 64 ข้อ คิดเป็นร้อยละที่สูง (ร้อยละ 78.1) จึงพออนุมานได้ว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 10 ข้อใน 64 ข้อ คิดเป็นร้อยละที่ต่ำ (ร้อยละ 15.6) และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จำนวน 54 ข้อใน 64 ข้อ คิดเป็นร้อยละที่สูง (ร้อยละ 84.4) จึงพออนุมานได้ว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดเล็ก เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 7 ข้อใน 64 ข้อ คิดเป็นร้อยละที่ต่ำ (ร้อยละ 10.9) และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จำนวน 57 ข้อใน 64 ข้อ คิดเป็นร้อยละที่สูง (ร้อยละ 89.1) จึงพออนุมานได้ว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 18 ข้อใน 64 ข้อ คิดเป็นร้อยละที่ต่ำ (ร้อยละ 28.1) และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จำนวน 46 ข้อใน 64 ข้อ คิดเป็นร้อยละที่สูง (ร้อยละ 71.9) จึงพออนุมานได้ว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. ปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนในแต่ละขนาดโรงเรียน พบว่า

4.1 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความเห็นว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนมากมีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นครั้งคราว คิดเป็นร้อยละ 65.3 รองลงไป ไม่มีการปฏิบัติเลย คิดเป็นร้อยละ 23.3 และมีการปฏิบัติเป็นประจำคิดเป็นร้อยละ 11.4

4.2 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีความเห็นว่า โรงเรียนขนาดกลางส่วนมากมีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นครั้งคราว คิดเป็นร้อยละ 73.6 รองลงไป ไม่มีการปฏิบัติเลย คิดเป็นร้อยละ 19.5 และมีการปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 6.9

4.3 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีความเห็นว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากมีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นครั้งคราว คิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงไป ไม่มีการปฏิบัติเลย คิดเป็นร้อยละ 34.3 และมีการปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 10.9

4.4 ปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4 ในส่วนที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด พบว่าทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ไม่ว่าจะมีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นประจำหรือปฏิบัติเป็นครั้งคราวหรือไม่ปฏิบัติเลย จะมีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นเหมือน ๆ กัน หอจะสรุปเป็นส่วนรวมได้ดังนี้ คือ โรงเรียนขาดผู้นิเทศการศึกษาภายในที่มีความรู้และความสามารถ ครูขาดความสนใจและความร่วมมือทั้งไม่ยอมรับและไม่ศรัทธาผู้นิเทศภายใน และไม่เห็นความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ ทำให้ขาดขวัญและกำลังใจเหมือนไม่ได้รับความไว้วางใจในการสอน โรงเรียนขาดการวางแผนการนิเทศภายในทำให้การนิเทศเป็นไปไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามและประเมินผล ขาดงบประมาณ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4 เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามผลการวิจัยดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยส่วนรวมแล้วต่างก็เห็นด้วยที่ควรจัด งานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนขึ้นทั้ง 8 ด้าน คือ งานด้านการวางแผนการนิเทศ งานด้านการพัฒนาบุคลากร งานด้านการพัฒนาหลักสูตร งานด้านการจัดการเรียนการสอน งานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ งานด้านการบริการพิเศษอื่น ๆ งานด้านเกี่ยวกับชุมชนและงานด้านการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสาวภา เขาวนัชลากร ที่ว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ทั้งโรงเรียน ขนาดใหญ่และขนาดกลางเห็นด้วยที่ควรจัดงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนกลางทั้ง 8 ด้านนี้ (เสาวภา เขาวนัชลากร 2525: 243) ทั้งนี้เป็นเพราะการนิเทศ การศึกษา คือ ความพยายามอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษามี คุณภาพทั้งด้านการเรียนการสอน (สาย ภาณุรัตน์ 2511: 11) ทั้งผู้บริหารและครูทุกขนาด โรงเรียนจึงให้ความสำคัญ เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผล ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรและนโยบายของโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่างานนิเทศ การศึกษาทั้ง 8 ด้านนี้ ผู้บริหารและครูมีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยอย่างยิ่งสองลักษณะงาน คือ งานด้านการพัฒนาบุคลากรและงานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการ เรียนการสอนและการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู โดยมุ่งหวังช่วยเหลือครู เพื่อให้ ครูได้ช่วยตนเอง (Spears 1967: 16) และการนิเทศการศึกษาเป็นการส่งเสริมความ ก้าวหน้าทางวิชาชีพ การพัฒนาครู และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในด้านการจัดการ เรียนการสอน (Good 1973: 539) จึงทำให้ผู้บริหารและครูทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กมีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยอย่างยิ่งในสองลักษณะงานนี้ หรืออาจจะ เป็นเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียนซึ่งผู้บริหารต้องมีส่วน เกี่ยวข้องในการให้บริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ครู เพื่อให้การจัดการเรียนการ สอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ควรจัดงานนิเทศการ ศึกษาภายในโรงเรียนของงานต่อไปนี้ คือ การประชุมปฏิบัติการเพื่อวางแผนก่อนเปิด

ภาคเรียน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะทั้งผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กตระหนักดีว่าการปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิถีปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติ งบประมาณและการติดตามผลไว้ล่วงหน้า โดยเฉพาะการนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา หมายความว่า การนิเทศการศึกษาควรเป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่วางไว้ ทั้งควรเป็นไปตามความจริงและกฎเกณฑ์ที่แน่นอนอย่างเป็นกระบวนการที่มีระบบระเบียบ (Burton & Brueckner 1955: 71-72) การปรุมนิเทศครูใหม่ การจัดอบรมครูในโรงเรียน การจัดสัมมนาทางวิชาการของครูภายในโรงเรียน การสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเพิ่มเติม การมอบหมายงานเกี่ยวกับการสอนให้แก่ครูตามความสามารถ ความสนใจและความถนัด ซึ่งงานเหล่านี้เป็นงานด้านการพัฒนาบุคลากรที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนทั้งสามขนาดเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ควรจัดงานนิเทศการศึกษาเหล่านี้ขึ้นภายในโรงเรียน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการพัฒนาบุคลากรเป็นความจำเป็นขั้นแรกในการที่จะทำให้ระบบการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ ดังเช่น สุจริต เพ็ชรชอบ ใค้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการช่วยเหลือครูทางด้านวิชาการและด้านบริหารของครูใหญ่สอดคล้องกันว่า โรงเรียนควรจัดการปรุมนิเทศครูใหม่ ทั้งครูที่บรรจุใหม่และย้ายมาใหม่ เพื่อให้มีความเข้าใจในด้านวิชาการและนโยบายของโรงเรียน การจัดอบรมครูและสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนเพื่อให้ครูมีความรอบรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาาร่วมกัน ตลอดจนการส่งเสริมให้ครูไปศึกษาเพิ่มเติม (สุจริต เพ็ชรชอบ 2514: 19-20) การจัดเอกสารหลักสูตรและคู่มือครูให้ครูได้ศึกษา (ผู้บริหารและครูในโรงเรียนทั้งสามขนาดเห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเอกสารหลักสูตรและคู่มือครูเป็นสิ่งจำเป็นในระบบหลักสูตรของประเทศไทยที่ครูจะต้องศึกษาและมีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน เพราะผู้ใช้หลักสูตรไม่ไค้เป็นผู้สร้างหลักสูตร จึงจำเป็นต้องมีเอกสารหลักสูตรและคู่มือครู การจัดห้องสมุดให้สนองความต้องการของครูและนักเรียน และการรับวารสารต่าง ๆ ให้ครูได้ศึกษา ทั้งผู้บริหารและครูในโรงเรียนทั้งสามขนาดเห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะห้องสมุดและวารสารต่าง ๆ เป็นแหล่งวิชาการที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนในต่างจังหวัดเพราะไม่สามารถที่จะค้นคว้าหรือหาแหล่งวิชาการอื่น ๆ ได้เหมือนโรงเรียนในส่วนกลาง

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า งานนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กเห็นด้วย ในงานต่อไปนี้ คือ การให้ครูไปศึกษาคูงานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ เป็นครั้งคราว อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีเงินบำรุงการศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก การสำรวจความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนและการจัดระบบสื่อสารภายในโรงเรียน อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีปริมาณงานมากและมีความสลับซับซ้อนในการบริหารงานวิชาการ มีบุคลากรมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ย่อมจะไม่ทราบปัญหาและความต้องการของครูได้อย่างทั่วถึง และมีอาคารสถานที่มากกว่าไม่สะดวกในการติดต่อประสานงานภายในโรงเรียนได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่จึงเห็นความสำคัญทั้งสองงานนี้มากกว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก

1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า งานนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วย คือ การเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดภาคเรียน ทั้งนี้จะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีครูที่มีอายุราชการน้อยและสอนไม่ตรงตามวิชาที่ตนถนัดเนื่องจากโรงเรียนขาดครูบางวิชา ครูบางคนอาจจะต้องสอนหลายวิชา ดังนั้นโรงเรียนขนาดเล็กจึงเห็นความสำคัญมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง

1.5 จากผลการวิจัยที่พบว่า งานนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่โรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วย คือ การสัมมนาทางวิชาการของครูภายในโรงเรียน ทั้งนี้จะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีปริมาณงานมากและมีความสลับซับซ้อนในการบริหารงานวิชาการ จึงเห็นความสำคัญของการสัมมนาทางวิชาการของครูภายในโรงเรียนเพื่อให้ครูได้ร่วมกันออกความคิดเห็นและเสนอแนวทางแก้ปัญหาแก่โรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กที่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งนั้น อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนมีบุคลากรน้อยและมีการพบปะแลกเปลี่ยนปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4 ตามผลการวิจัยดังนี้

2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายในโรงเรียน โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปราย คือ การกำหนดเป้าหมายการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยอย่างยิ่งมากกว่าครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานด้านการกำหนดเป้าหมายการนิเทศเป็นงานในหน้าที่ของผู้บริหารซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศ ดังเช่น Burton และ Brueckner (1955: 71-72) กล่าวว่า การนิเทศควรจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่วางไว้ นั่นคือจะต้องกำหนดเป้าหมายไว้ล่วงหน้า ฉะนั้นผู้บริหารจึงเห็นความสำคัญในเรื่องนี้มากกว่าครู งานด้านการจัดให้มีผู้นิเทศภายใน เชื่อมชั้นเรียนและสังเกตการสอนสม่ำเสมอ จากผลการวิจัยพบว่าครูมีแนวโน้มไม่แน่ใจแต่ผู้บริหารเห็นด้วย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะครูไม่เข้าใจในหลักการการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ซึ่งโดยปกติแล้วครูจะไม่ชอบให้ใครไปสังเกตการสอนของตนเอง ซึ่งการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยหลักการแล้วจะต้องมีการเชื่อมชั้นเรียนและสังเกตการสอน เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการสอนให้ดีขึ้น ดังเช่น สุจริต เพียรชอบ (2514: 19-27) ได้เสนองานนิเทศที่ครูใหญ่ควรจะทำ คือ การสังเกตการสอนและการเชื่อมชั้นเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน

2.2 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายในโรงเรียน โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปราย คือ งานด้านการจัดให้มีการวิเคราะห์หลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ครูส่วนใหญ่เห็นด้วย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องจัดหลักสูตรในโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามนโยบายของโรงเรียนโดยสอดคล้องกับนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติ จึงเห็นความจำเป็นในเรื่องนี้มากกว่าครู ส่วนครูนั้น

เป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้จึงมองเห็นความจำเป็นในการวิเคราะห์หลักสูตรน้อยกว่าผู้บริหาร

2.3 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายในโรงเรียน โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปราย คือ การสัมมนาทางวิชาการของครูภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ครูส่วนใหญ่เห็นด้วย ซึ่งงานสัมมนาทางวิชาการนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูมากในการเสนอผลงานของตนเองและมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น แต่ครูกลับเห็นด้วยอย่างยิ่งน้อยกว่าผู้บริหาร ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีครูน้อยการสัมมนาทางวิชาการอาจจะไม่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครู เพราะมีการพบปะกันอยู่เสมอ ครูจึงมองเห็นความสำคัญของการสัมมนาทางวิชาการน้อยไป

2.4 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรระหว่างโรงเรียนทั้งสามขนาด ผลการวิจัยพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะงานนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นในระบบการศึกษา ซึ่งสาธ ภาณุรัตน์ (2521: 31-36) กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษาและช่วยค้นหาปัญหาของโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตลอดจนช่วยแก้ไขปัญหานั้น ฉะนั้นงานนิเทศการศึกษาทุกลักษณะงานจึงมีความจำเป็นสำหรับโรงเรียนทุกขนาด ซึ่งความจำเป็นดังกล่าวโรงเรียนจะจัดงานนิเทศการศึกษาขึ้นมากหรือน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัญหาและปัจจัยเป็นสำคัญ แต่ก็เป็นที่น่าสนใจว่า ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อบุคลากรของทั้งสามขนาดโรงเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ถึง 18 ข้อใน 64 ข้อ

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1. ในการจัดงานนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ควรจัดงานนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่องานนั้นไม่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

1.1 งานด้านการวางแผนการนิเทศ ได้แก่ การประชุมปฏิบัติการ เพื่อวางแผนงานก่อนเปิดภาคเรียน การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านการนิเทศ ภายใน การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศภายใน

1.2 งานด้านการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การประชุมปฏิบัติการทางวิชาการ การอบรมครูในโรงเรียน การสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเพิ่มเติม การมอบหมายงานเกี่ยวกับการสอนให้แก่ครูตามความสามารถและความถนัด การให้ครูไปศึกษาคูงานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ เป็นครั้งคราว การส่งครูไปร่วมการอบรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น การจัดกิจกรรมให้ครูมีโอกาสเสนอผลงานทางวิชาการ การทัศนศึกษานอกสถานที่ การจัดกิจกรรมทางสังคมภายในโรงเรียนให้ครูมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

1.3 งานด้านการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร การวิเคราะห์และประเมินค่าแบบเรียนที่ใช้ในโรงเรียน การจัดหาเอกสารหลักสูตรและคู่มือครูให้ครูได้ศึกษา การประชุมปฏิบัติการทำแผนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน การจัดทำหลักสูตรวิชาชีพเพิ่มเติม

1.4 งานด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดภาคเรียน การจัดทำตารางสอนก่อนเปิดภาคเรียน การวางแผนร่วมกันระหว่างครูและผู้นิเทศ การให้ครูได้ศึกษาถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การจัดอภิปรายย่อย ๆ ตามความสนใจของครูเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน

1.5 งานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การจัดสภาพห้องเรียนให้พร้อมที่จะเรียนวิชาต่าง ๆ การสำรวจความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดให้มีศูนย์นวัตกรรมทางการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียน การจัดศูนย์หลักสูตรภายในโรงเรียน การมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์ การทำรายชื่อนหนังสือ วารสารและอุปกรณ์การสอนที่เป็นประโยชน์ให้แก่ครู การจัดห้องสมุดโรงเรียนให้สนองความต้องการของครูและนักเรียน การจัดทำคู่มือครูให้ครบทุกวิชา

1.6 งานด้านการบริการพิเศษอื่น ๆ ได้แก่ การจัดระบบการสื่อสารภายในโรงเรียน การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทุกชั้น เพื่อให้บริการแก่ครู

การแนะนำแหล่งวิชาการให้ครูได้รู้จัก การทำคู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้แก่ครู การจัดป้ายนิเทศเพื่อให้ข่าวสารและความรู้แก่ครู การรับวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ให้ครูได้ศึกษา การรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนให้ครูทราบ การช่วยเหลือครูในการปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัว

1.7 งานด้านเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ การแจ้งข่าวสารและข้อมูลทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน การหาข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน การรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ การใช้แหล่งวิชาการในชุมชน

1.8 งานด้านการประเมินผล ได้แก่ การสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนของครู การประเมินผลการปฏิบัติงานของหมวดวิชาเป็นรายภาคเรียน การศึกษาวิจัยสภาพทางวิชาการของโรงเรียนเป็นรายปี การให้ครูได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง การประเมินผลงานและโครงการนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้น

2. ในการจัดงานนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ควรจัดงานนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่องานนั้นไม่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

2.1 งานด้านการวางแผนการนิเทศ ได้แก่ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน การประชุมปฏิบัติการเพื่อวางแผนงานก่อนเปิดภาคเรียน การกำหนดเป้าหมายการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านการนิเทศภายในโรงเรียน การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศภายในโรงเรียน และการประสานงานจากผู้นิเทศจากภายนอก

2.2 งานด้านการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การปฐมนิเทศครูใหม่ การประชุมปฏิบัติการทางวิชาการ การอบรมครูในโรงเรียน การสัมมนาทางวิชาการของครูภายในโรงเรียน การนิเทศการสอนแก่ครูใหม่ การส่งเสริมและแนะนำให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ การจัดให้ครูไปศึกษาดูงานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ เป็นครั้งคราว การส่งครูไปร่วมการอบรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น การจัดกิจกรรมให้ครูมีโอกาสเสนอผลงานทางวิชาการ การจัดกิจกรรมทางสังคมภายใน

โรงเรียนเพื่อให้ครูมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

2.3 งานค้ำจุนการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์และประเมินค่าแบบเรียนที่ใช้ในโรงเรียน การจัดหาเอกสารหลักสูตรและคู่มือครูให้ครูได้ศึกษา การแนะนำครูให้จัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา การประชุมปฏิบัติการทำแผนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน

2.4 งานค้ำจุนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การเตรียมงานค้ำจุนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน การจัดทำตารางสอนก่อนเปิดภาคเรียน การปรึกษาหารือระหว่างครูและผู้นิเทศ การวางแผนการสอนร่วมกันระหว่างครูและผู้นิเทศ การมีผู้นิเทศภายในโรงเรียน เข้มข้นเรียนและสังเกตการสอนสม่ำเสมอ การจัดให้ครูไปเยี่ยมและสังเกตการสอนในชั้นอื่น ๆ การสาธิตการสอนในโรงเรียน การให้ครูได้ศึกษาถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การจัดอภิปรายย่อย ๆ ตามความสนใจของครูเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน

2.5 งานค้ำจุนการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การจัดสภาพห้องเรียนให้พร้อมที่จะเรียนวิชาต่าง ๆ การสำรวจความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดให้มีศูนย์นวัตกรรมทางการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียน การจัดให้มีศูนย์หลักสูตรขึ้นภายในโรงเรียน การสาธิตการใช้อุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ การมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์ การส่งเสริมให้ครูจัดทำอุปกรณ์การเรียนการสอนขึ้นเอง การจัดห้องสมุดโรงเรียนให้สนองความต้องการของครูและนักเรียน การจัดทำคู่มือครูให้ครบทุกวิชา

2.6 งานค้ำจุนการบริการพิเศษอื่น ๆ ได้แก่ การจัดระบบการสื่อสารภายในโรงเรียน การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทุกด้านเพื่อให้บริการแก่ครู การแนะนำแหล่งวิชาการให้ครูได้รู้จัก การรับวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ให้ครูได้ศึกษา การรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนให้ครูทราบ

2.7 งานค้ำจุนเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ การแจ้งข่าวสารและข้อมูลทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน การหาข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

การรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ การใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน

2.8 งานค้ำจุนการประเมินผล ได้แก่ การสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนของครู การประเมินผลการปฏิบัติงานของหมวดวิชาเป็นรายภาคเรียน การศึกษาวิจัยสภาพทางวิชาการของโรงเรียนเป็นรายปี การให้ครูได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง การประเมินผลงานและโครงการนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้น

3. ในการจัดงานนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ควรจัดงานนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่องานนั้นไม่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

3.1 งานค้ำจุนการวางแผนการนิเทศ ได้แก่ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน การประชุมปฏิบัติการเพื่อวางแผนงานก่อนเปิดภาคเรียน การกำหนดเป้าหมายการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน การตั้งคณะกรรมการบริหารงานค้ำจุนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศภายในโรงเรียน การประสานงานกับผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศจากภายนอก

3.2 งานค้ำจุนการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การประชุมนิเทศครูใหม่ การประชุมปฏิบัติการทางวิชาการ การอบรมครูในโรงเรียน การนิเทศการสอนแก่ครูใหม่ การสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเพิ่มเติม การส่งเสริมและแนะนำให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ การมอบหมายงานเกี่ยวกับการสอนให้แก่ครูตามความสามารถและความถนัด การให้ครูไปศึกษาดูงานค้ำจุนการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ เป็นครั้งคราว การส่งครูไปร่วมการอบรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น การทัศนศึกษานอกสถานที่ การจัดกิจกรรมทางสังคมภายในโรงเรียนเพื่อให้ครูมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

3.3 งานค้ำจุนการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร การวิเคราะห์และประเมินค่าแบบเรียนที่ใช้ในโรงเรียน การจัดหาเอกสารหลักสูตรและคู่มือครูให้ครูได้ศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน การจัดทำหลักสูตรวิชาชีพเพิ่มเติม

3.4 งานค้ำจุนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การปรึกษาหารือระหว่างครูและผู้นิเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวางแผนการสอนร่วมกันระหว่างครู

และผู้มีเหตุ การมีผู้มีเหตุภายในโรงเรียนเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอนสม่ำเสมอ การจกัให้ครูไปเยี่ยมและสังเกตการสอนในชั้นอื่น ๆ การสาธิตการสอนในโรงเรียน การให้ครูได้ศึกษาถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การจกัอภิปรายย่อย ๆ ตามความสนใจของครูเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน

3.5 งานค้ำนการจกัสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การจกัสภาพห้องเรียนให้พร้อมที่จะเรียนวิชาต่าง ๆ การสำรวจความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอน การจกัให้มีศูนย์นวัตกรรมการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียน การจกัให้มีศูนย์หลักสูตรขึ้นภายในโรงเรียน การสาธิตการใช้อุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ การมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์ การส่งเสริมให้ครูจกัทำอุปกรณ์การเรียนการสอนขึ้นเอง การทำรายชื่อหนังสือ วารสารและอุปกรณ์การสอนที่มีประโยชน์ให้แก่ครู การจกัห้องสมุดโรงเรียนให้สนองความต้องการของครูและนักเรียน การจกัทำคู่มือครูให้ครบทุกวิชา

3.6 งานค้ำนการบริการพิเศษอื่น ๆ ได้แก่ การจกัระบบการสื่อสารภายในโรงเรียน การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทุกค้ำนเพื่อให้บริการแก่ครู การแนะนำแหล่งวิชาการให้ครูได้รู้จัก การทำคู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้แก่ครู การจกัป้ายนิเทศเพื่อให้ข่าวสารและความรู้ การรับวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ให้ครูได้ศึกษา การรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้ครูทราบ การช่วยเหลือครูในค้ำนการปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัว

3.7 งานค้ำนเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ การแจ้งข่าวสารและข้อมูลทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน การหาข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน การรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ การใช้แหล่งวิชาการในชุมชน

3.8 งานค้ำนการประเมินผล ได้แก่ การสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนของครู การประเมินผลการปฏิบัติงานของหมวดวิชาเป็นรายภาคเรียน การศึกษาวิจัยสภาพทางวิชาการของโรงเรียนเป็นรายปี การให้ครูได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง การประเมินผลงานและโครงการนิเทศการศึกษาที่จกัขึ้น

ข. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเพื่อค้นหากิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก
2. ควรทำการวิจัยเพื่อหารูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ที่สามารถทำให้งังเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย